

Néall longphuirt ós Loch Eachach

[Ó Donnchadha, T. *Leabhar Cloinne Aodha Buidhe*, Dublin, 1931, poem 25]

Ó Gnímh, .i. Fer Flatha .cc.

1 Néll longphuirt ós Loch Eachach;
do chíd adhbha aoilcheathach,
na fáidhe dá nocthair neóill,
ar ochtaibh áilne an aieóir.

2 Éirghis i n-ionadh chinnte
stuagh neoill niamhdha firminnte
'na ghríos loinneardha ós an loch
mur bhíos coinnealbhra cathrach.

3 Ní tairis atá ag déanaimh
do chiú ag tabhairt taispéunaidh
ós cionn sheanroighléin shíl Néill
an dealroidhnéil sídh soilléir.

4 Ag súd go slios longphuirt,
láimh re ciumhois gcaladhphuirt,
néll an tslóigh ó iath Oiligh
go mbróin sgiath dha sgiathroidhibh.

5 Atáid san taisbénadh tug
gaoi chorra ar guaillibh galhud;
atá ar lorg na gceischleath gcorr
breisleach cholg agus chathbhorr.

6 Iosdadadh flatha 'na bhfoilit
néll dorcha nach dealroighit
ealtain óir a buabholl mbláith
nuabharr sróil agus sennáith.

7 Neóill éigneadh ós an iostadh,
éinbhreac, fa dtá an toichesdal,
ag breith chéime ar gach lionn lán
ós cionn an bhéine bradán.

8 Do haithneadh éifeacht an neóil;
ar lár as léir da chailleoir
néll an tighe d'fheugoin úaidh
tar Line sédoigh siardtúaidh.

9 Toichim shleachta Briain Bhallaigh,
ag soighin 'na saorchnannaibh
don ráith innillte d'ól fhleadh,

an imirce mhór maighreadh.

10 Éigne d'fhuil Aodha Buidhe;
diormadha Dál Araidhe
is Dáil Bhuinne ag tochta 'steagh,
uime san bhfochla bhféindedh.

11 Mac Seaain, subh da sgathaibh,
breac d'iochroibh Cuinn chédchathaigh
tug an céidghleo um chró a sinnsir,
éigneo as mó ar na maighribhsin.

12 D'fhuil Aodha Buidhe as breath cháir
éirghe um Énrí mac Seaáin;
fíortha dhóibh foirmilitre fádh
slóigh as oirdheirce iomrádh.

13 Taispéanta a dtuaruma sin:
táinic lá dona laithibh
neull re taobh an lacha ale
ós Aodh catha na Craobhe.

14 Sluaigheadh mór ar mhac Ardghoil
tegoid ar tí a ionnarbuidh
le ríodhamhna fhréimhe Cuinn,
méine ríoghamhla ó Fhreumhoinn.

15 Ar Eochaидh do fhógair cath
dar ghabh láimh re Loch Eachach,
ar síneadh a hOileach d'Aodh
broineach míleadh is macaomh.

16 Fásoughther ann Oileach Néid;
triallois Aodh, urra a choimhéis
múr stéudghroidheach na stuagh nglan,
uadh sa chédbhruineach curadh.

17 Clanna Néill is Aodh Oiligh
tógaibhthior 'ga dteaghloighibh
puible suaithionta sróil ghloin
ar chóir nuaithiochta analloin.

18 Tionnsgnus go dtóigébhadh teach
abhus d'Aodh nár bh fherr Oileach;
do chinn sé déirgheadh an dúin,
acht sé d'éimhgheadh ón fhortúin.

19 Ós Craibh Tulcha i dtug an cath,
ós muigh Line ós Loch Eachach

atá a néll is néll Oilih
sgél atá sna tarrngoiribh.

20 Tógbháil longphuirt an lacha
gér bhé rún an ríoghfhlatha,
gur dhúisg gég Mheana a mheadhoir
nír fhéd chena ón chinnemhoin.

21 Oileach i suidheadh síol Néill
baile i mbaramhail doiséin,
's an trían thuaidh 'na cosair chró,
abhosoin fhuair a n-iarmhó.

22 Dó atá i ndán a chur i gcrích
ar tionnsgnadh tráth i n-eisídh;
ar nAoidhne an tÉnríse Ó Néill;
aoibhle éinghrísi iaidséin.

23 Abhus fríth leighes a luit
senráith gille an ghlúin ordhruic
mac mic Briain aithreighis hí:
liaigh a haithleighis Énri.

24 An rabhadur san ráith tall
sreath ghabhlach go ngrés uamann,
gloin ón doirche dath bugha,
froighthe clach 'na gcréadhumha?

25 Sreath dhoinnlíog, nach deirge an smual,
ar ghné ghrísi is iad ionnuar,
goirmleaca ag téaghadh an tuir,
dénamh oighreata orthuibh.

26 Sreath clár ós clochaibh díona
ar nach goillid gairbhshíona;
cosg fleachaidh an falach cruinn
do shreathaibh darach ndioghuinn.

27 Sreath leabthadh ar lár an lis;
tuighe re dtéighid fúairchnis
in gach colcoigh réidh roithe
'ga béin d'ochtoibh eunloithe.

28 Peall sróil ar slios an tighe;
tairrngid meura maighdine
grés gacha pill chaoin chuige
le rinn saoir a snáthuide.

29 Ní chuir breaghacht da mbí a seód

i ndimbrígh dath a huinneóg;
séd búaidh ní bheanfa a maisi
do stuaigh dhealbhtha a doruissi.

30 Do cumhduigheadh cupla tor
go déidhionach mun dúnadh,
sliocht láimhe Argo níor bhfearr
táille arda a dá uilleann.

31 Ní hiongantach ortha so
meas an áilleagáin fhallso,
stuagha déudamhla an tuir thigh,
ní fhuil éadtarbha inntibh.

32 Ní tarcuisne ar teach sinnsear
do bheir d'Énrí a aithdheilbhsion;
ní maoin gan fheidhm ní tnúidh tug
deilbh an dúin mur nár dhearbhais.

33 Do níthior foirgniomh fiadhroidh
go dtrásta da dtighernoibh,
gnáth d'fhine nóisdírigh Néill
lighe i lóisdínibh leóiséin.

34 Tuir chorra le ceart prionnsa
athchumaid an fhoirionnsa;
puirt na ríoghthána ó Bhóinn bhuig
le cóir síodhchána seasuid.

35 Ní mur do bhí bhias an brugh;
anois bhus daingne a dheunamh,
dá mbeath rún cliachdha um chaislibh,
's budh sciamhcha an dún dealbhaighsin.

36 Bíaidh sgim aolta don adhbha,
biaidh dhi dealradh corcardha,
biaidh gormthaitneamh ar a gloin
longphairrtreabh í Bhriain Bhallaigh.

37 Gairm Euduin Dubhchairrge dhe
as ainm i n-aghaidh toile;
do chuir rífhrémh fhíonmhur Airt
mun síodhbhrugh lí-néll longphuirt.

38 Bantracht go mbrataibh datha
ar slios rátha an ríoghlacha,
ar ndéirgheadh an chloidhe chuirr
ó bhfoighe éinbhean urruim.

39 Inghen Sir Framsaoi fúairsi
tús suidhe an mhúir mhiodhnuaidhsí;
taibhghidh a méin tar na mnáibh
céim eidir aindribh d'fhagháil.

40 Ná cuirid uirthe i n-iongnadh,
ná haidhbhsighid inghenradh
maith da ndingne a déd mur chlá,
inmhe da mhéd ag Marta.

41 Barr uaisle is doibheanta dhi
ní bearar a barr céille
ní fuighthe ar néimh gruadh a geall
dual mur a céir gach coinneall. NEULL